

Fasaden

av Olivia Landén

Jag är AT-läkare i Jönköping och jag har använt skrivande som ett sätt att hantera och förstå mig själv och världen vi lever i, ända sen jag var liten. Den här texten är inte självbiografisk i strikt mening men sen jag började arbeta kliniskt har jag blivit mer uppmärksam på vilka sidor vi väljer att visa upp, och vad som krävs för att vi ska släppa garden mot varandra.

Jag har en lysande vit bussarong på mig idag. Den måste vara helt ny för den är stel och stram i tyget och inte mjuk och urtvättad som de andra. Stetoskopet ligger i fickan på framsidan och min namnskylt är blå med en liten tecknad giraff.

När jag ser henne i väntrummet blir jag påmind om vad en av föreläsarna sa innan vi tog examen från läkarutbildningen; *“Kom ihåg att för många av era patienter är mötet med er det viktigaste som hänt dem den månaden.”*

Jag har egentligen redan bestämt mig för vad hennes problem är. I bokningen står det 'huvudvärk och hjärtklappning', hon är 36 år och i journalen har jag läst att hon har tre barn. Det känns som om jag har utarbetade trebarnsmammor med ångest och hjärtklappning varje dag hos mig på vårdcentralen. Ett barn går oftast bra, två fungerar för det mesta, men tre barn, där tar det stopp.

Jag har läst att hon är utbildad ekonom och det stämmer med mina tankegångar. Högutbildad. Prestationsinriktad. När jag ser henne sitta i väntrummet har jag diagnosen klar. Hon har en mörkblå kavaj som ser dyr ut, en vit blus och smala vita byxor. Fina ansiktsdrag, och man kan se att hon har ansträngt sig med håret och sminket. Några väl valda ringar på fingrarna, en märkesklocka och ett diskret halsband. Det är snyggt. Hon har byggt upp sin fasad noggrant idag. Ett försiktigt leende när jag presenterar mig och tar hennes hand. Redan där kan jag känna en liten darrning. Som en fågelunges snabba, svaga hjärtslag mot handflatan.

Jag öppnar som vanligt. ”Vad kan jag hjälpa dig med idag?” Jag är lugn och avslappnad. Nästa patient har avbokat och vi har gott om tid.

”Joooo...” Hon tittar ner på sina ringar och stavelsen hänger tvekande mellan oss i den torra landstingsluften.

Sen rasar fasaden, bit för bit. Hon pratar om huvudvärken. Om hjärtklappningarna. Om hur det sticker och domnar i fingrarna. Om magsmärtan. Om mardrömmarna. Om tankarna som snurrar på efternatten, när ingen är vaken förutom hon. Om vilken dålig mamma hon är. Om hur hon funderat på skilsmässa bara för att få lite lugn och ro varannan vecka. Om hur ensam hon är.

Jag säger inte mycket. Jag antecknar lite grann och hummar sympatiserande. Jag frågar henne när hon senast prioriterade sina egna behov. Hon skrattar till, bittert. Jag frågar henne om hon pratat med sin man om hur hon känner sig. Hon skakar på huvudet, sorgset. När fasaden ligger i en liten hög vid hennes fötter gråter hon och smetar ut mascaran. Jag är förberedd och ger henne en näsduk. Jag undersöker henne pliktskyldigast, ger henne numret till vår kurator och uppmanar henne att ringa dit. Jag betonar att hon måste börja prioritera sig själv. Be om hjälp. Inse att hon inte är övermänsklig. Förlåta sig själv. Jag ger henne en broschyr som förklarar varför man får kroppsliga symtom vid stress. När hon går därifrån tackar hon mig för att jag lyssnade, kollar sig snabbt i spegeln för att torka bort sminket som runnit ner på kinden, och rätar på ryggen.

Jag måste jobba över en timma och ringer till dagis för att berätta att jag blir sen. Igen. Jag får en klump i magen när jag hör deras väl dolda suck. Jag lämnade barnen under gråt och skrik i morse; Edwin vägrade att äta frukost och Ellie fick ett raseriutbrott för att hon inte fick ha på sig sin favoritklänning. Simon är nästan alltid sist kvar på fritids. Jag vet att han tycker om det eftersom han då ibland får en glass av personalen och får sitta och läsa sagor med dem i lugn och ro, men hans besvikna blick när jag kommer sent gör att jag vill gråta. Min man är borta på affärsresa och jag kommer inte hinna laga mat idag så det får bli yoghurt och mackor till middag. Igen. Jag vet att läggningen kommer bli en mardröm, eftersom Edwin är inne i en sådan där trotsfas som aldrig vill ta slut. Jag kommer inte hinna kolla Simons läxor och han kommer att gå och lägga sig obemärkt medan jag har fullt upp med med hans gråtande och skrikande småsyskon. Kanske att jag hinner med en godnattkram innan han försvinner. Sedan kommer jag ligga i sängen och inte kunna sova, med huvudet fullt av morgondagens måsten och undra om jag kommer drömma den där drömmen igen, som gör att jag vaknar gråtandes med hjärtklappning. Den där drömmen där alla jag känner sitter på ett tåg, jag springer bredvid på perrongen och försöker hinna ikapp, men oavsett hur snabbt jag springer är det inte tillräckligt och tåget försvinner längre och längre bort.

Jag stänger av datorn och drar av mig bussarongen. Det stela tyget gör att huvudet fastnar och jag kämpar för att ta mig loss. Jag sitter fast. Hur mycket jag än sliter och drar, blir jag inte fri. När slutligen det lysande vita tyget ligger i en hög vid mina fötter suckar jag, klär på mig mina vanliga kläder, upptäcker och struntar i en grötfleck på tröjan och släcker ljuset på mitt undersökningsrum.